SPÓŁDZIELCZA GRUPA BANKOWA
BANK SPÓŁDZIELCZY W CZŁUCHOWIE

SPRAWOZDANIE
z działalności Banku Spółdzielczego w Człuchowie
w 2023 roku

Człuchów, maj 2024 roku

Spis treści

WSTĘP ... 3
OGÓLNE INFORMACJE O BANKU ... 3
Dane ogólne ... 3
Władze Banku ... 3
1. Zebranie Przedstawicieli ... 3
2. Rada Nadzorcza Banku ... 4
3. Zarząd Banku ... 4
Organizacja wewnętrzna Banku i sieć placówek. ... 5
Pracownicy ... 5
AKTUALNA SYTUACJA FINANSOWA BANKU ... 7
Aktywa ... 7
1. Należności ... 8
2. Należności zagrożone i rezerwy ... 9
3. Pozostałe istotne pozycje aktywów ... 10
Pasywa ... 10
1. Zobowiązania wobec sektora niefinansowego i sektora budżetowego ... 10
2. Fundusze ... 13
3. Pozostałe istotne pozycje pasywów ... 14
Rachunek wyników ... 14
Podstawowe wskaźniki efektywności ... 16
INFORMACJE DOTYCZĄCE GŁÓWNYCH CZYNNIKÓW RYZYKA I OPIS ZAGROŻEŃ ... 16
1. Ryzyko kredytowe i koncentracji. ... 17
2. Ryzyko płynności. ... 18
3. Ryzyko stopy procentowej. ... 19
4. Ryzyko walutowe ... 20
5. Ryzyko operacyjne ... 20
6. Ryzyko braku zgodności ... 21
7. Ryzyko kapitałowe ... 22
ISTOTNE WYDARZENIA W DZIAŁALNOŚCI BANKU W ROKU 2023 ... 25
PRZEWIDYWANIA ROZWOJOWE BANKU W 2024 ROKU ... 25
INFORMACJA DODATKOWA ... 26

WSTĘP

Zarząd Banku Spółdzielczego w Człuchowie, działając zgodnie z art. 49 Ustawy o rachunkowości, przedkłada Sprawozdanie z działalności Banku Spółdzielczego w Człuchowie za rok obrotowy od 01 stycznia do 31 grudnia 2023 roku.

Sprawozdanie zostało sporządzone w oparciu o pełną sprawozdawczość finansową zgodnie z wymogami Ustawy o rachunkowości oraz art. 111a Prawa bankowego. Podlega ono badaniu i jest ono ogłaszane jako załącznik do rocznego sprawozdania finansowego Banku.

OGÓLNE INFORMACJE O BANKU

Dane ogólne

Nazwa	**Bank Spółdzielczy w Człuchowie**
Forma prawna	**spółdzielnia**
Numer KRS	**0000085632**
Numer REGON	**000498537**
Numer NIP	**8431014270**
Adres siedziby	**77-300 Człuchów, ul. Zamkowa 23**
Telefon	**59 83 43 287, 59 83 42 472**
Strona internetowa	**www.bsczluchow.pl**

Bank jest zrzeszony w ramach Umowy Zrzeszenia z SGB- Bank S.A. w Poznaniu i przystąpił do Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB.

Władze Banku

1. Zebranie Przedstawicieli

Najważniejszym organem Banku jest Zebranie Przedstawicieli, które obradowało w dniu 28 marca 2023 r.
Podjęto na nim 14 Uchwał, w tym m.in. w sprawach:

- zatwierdzenia sprawozdania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Człuchowie za rok 2022 – Uchwała nr 4/2023;
- zatwierdzenia sprawozdania z działalności Banku Spółdzielczego w Człuchowie za rok 2022 – Uchwała nr 5/2023;
- zatwierdzenia sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Człuchowie za rok 2022 – Uchwała nr 6/2023;
- podziału nadwyżki bilansowej Banku Spółdzielczego w Człuchowie za rok 2022 – Uchwała nr 7/2023;
- udzielenia absolutorium członkom Zarządu Banku Spółdzielczego w Człuchowie za rok 2022 – Uchwały nr 8/2023, 9/2023, 10/2023;
- ustalenia najwyższej sumy zobowiązań jaką Bank Spółdzielczy w Człuchowie może zaciągać – Uchwała nr 11/2023;

- uchwalenia Regulaminu działania Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Człuchowie – Uchwała nr 12/2023;
- przyjęcia oceny polustracyjnej Banku Spółdzielczego w Człuchowie dokonanej przez Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka w Warszawie – Uchwała nr 13/2023;
- uchwalenia Polityki oceny odpowiedniości kandydatów na członków Rady Nadzorczej, członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Człuchowie – Uchwała nr 14/2023.

2. Rada Nadzorcza Banku

Zgodnie ze Statutem Banku Spółdzielczego w Człuchowie, Rada Nadzorcza liczy 8 osób. Skład Rady Nadzorczej nie uległ w 2023 roku zmianie.
Aktualnie Rada Nadzorcza i Komitet Audytu działają w następującym składzie:

Imię i nazwisko	Funkcja
1. Bronisław Kołodziej	Przewodniczący Rady Nadzorczej, Członek Komitetu Audytu
2. Marian Janta - Lipiński	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
3. Henryk Gwizdała	Sekretarz Rady Nadzorczej
4. Krzysztof Mróz	Członek Rady Nadzorczej
5. Jarosław Miluszkiewicz	Członek Rady Nadzorczej
6. Tadeusz Orzłowski	Członek Rady Nadzorczej
7. Elżbieta Napiórkowska	Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komitetu Audytu
8. Aleksandra Sierant	Członek Rady Nadzorczej, Członek Komitetu Audytu

Rada odbyła w 2023 roku 11 spotkań, na których podjęła 66 uchwał.
Komitet Audytu spełnia wymagania art. 129 Ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym - większość członków Komitetu, w tym Przewodniczący, jest niezależna od Banku.
Komitet Audytu odbył w 2023 roku 9 posiedzeń, na których realizował min. czynności związane z:

- rewizją finansową, w tym oceną badania sprawozdania finansowego i rekomendowaniem Radzie Nadzorczej zatwierdzenia badanego przez Związek Rewizyjny rocznego sprawozdania finansowego,
- kontrolowaniem i monitorowaniem niezależności firmy audytorskiej i biegłego rewidenta,
- rekomendowaniem Radzie Nadzorczej przyjęcia zmian w Polityce rachunkowości,
- monitorowaniem: skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, procesu sprawozdawczości finansowej.

3. Zarząd Banku

Skład Zarządu Banku Spółdzielczego w Człuchowie w roku 2023 nie uległ zmianie. Na dzień 31 grudnia 2023 roku Zarząd Banku pracował w następującym składzie:

Imię i nazwisko	Funkcja
1. Mariola Mikołajczyk	Prezes Zarządu
2. Barbara Makowska	Wiceprezes Zarządu ds. finansowych
3. Kinga Przełożna	Wiceprezes Zarządu ds. handlowych

Zarząd Banku Spółdzielczego w Człuchowie odbył w sprawozdawanym okresie 82 posiedzenia, na których podejmował decyzje kredytowe, zapoznał się i analizował materiały zgodnie z przyjętym zakresem wynikającym z systemu informacji zarządczej, wprowadził 236 uchwał związanych z zarządzaniem bieżącą działalnością Banku, w tym min. z: przyjmowaniem nowych oraz zmianą istniejących procedur, wprowadzaniem nowych usług, zmianą taryfy opłat i prowizji, analizą funkcjonowania placówek, spraw członkowskich. Zarząd wykonywał swoje zadania określone w Prawie spółdzielczym oraz Statucie Banku w sposób oznaczony w tych aktach oraz unormowany w Regulaminie działania Zarządu, uchwalonym przez Radę Nadzorczą Banku.
Wszyscy członkowie Zarządu Banku Spółdzielczego w Człuchowie, oprócz kolegialnego zarządzania Bankiem, zajmowali się również nadzorem nad wydzielonymi obszarami działalności bankowej.

Organizacja wewnętrzna Banku i sieć placówek

Bank nie działa poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Obszarem działania Banku jest województwo pomorskie oraz powiat złotowski, szczecinecki i sępoleński, przy czym jako podstawowy teren działania przyjmuje się powiat człuchowski oraz powiaty sąsiadujące, a więc: chojnicki, złotowski, szczecinecki, sępoleński.
Bank na koniec 2023 roku działał poprzez Centralę zlokalizowaną w Człuchowie, a także 4 Oddziały:

- Oddział Człuchów,
- Oddział Czarne,
- Oddział Debrzno,
- Oddział Przechlewo

oraz Filię Rzeczenica stanowiącą placówkę Oddziału Czarne.
Bank w 2023 roku nie tworzył nowych placówek i nie likwidował dotychczas istniejących. Oddziały są jednostkami o charakterze handlowym, natomiast Centrala realizuje zadania organizacyjne i merytoryczne, kluczowe dla całego Banku oraz nadzoruje ich wykonanie przez pozostałe jednostki organizacyjne Banku.
Bank w 2023 roku nie prowadził działalności na terenie państw członkowskich i państw trzecich oraz nie posiadał podmiotów zależnych i nie sporządza informacji na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 48 Rozporządzenia 575/2013.
Bank nie działa w holdingu, o którym mowa w art. 141f ust. 1 Prawa bankowego, w związku z tym nie zawiera umów określonych w tym artykule.

Pracownicy

Na koniec 2023 roku w Banku zatrudnione było, w przeliczeniu na pełne etaty, 48 osób w przeliczeniu na pełne etaty i w stosunku do końca poprzedniego roku stan zatrudnienia uległ zmniejszeniu o 1 osobę. W Centrali zatrudnionych było 25 pracowników a w Oddziałach 23.
Strukturę wykształcenia pracowników jak i formy zatrudnienia w rozbiciu na poszczególne placówki zawiera przedstawiona poniżej tabela.

Jednostka	Ilość pracowników na 31.12.2023	Wykształcenie		Rodzaj umowy o pracę - czas:	
		Wyższe	Średnie	Nieokreślony	Określony
Centrala	25	23	2	21	4
O/ Człuchów	6	5	1	6	0
O/ Czarne	7	7	0	5	2
O/ Debrzno	5	4	1	5	0
O/ Przechlewo	5	4	1	5	0
Razem	**48**	**43**	**5**	**42**	**6**
Udział		**89,58%**	**10,42%**	**87,50%**	**12,50%**

Działalność szkoleniowa w sprawozdawanym okresie prowadzona była w oparciu o Plan szkoleń przyjęty przez Zarząd w dniu 25 stycznia 2023 roku. Zarząd uznaje stałą potrzebę podnoszenia kwalifikacji, co wpływa na to, że pracownicy Banku, w tym kadra kierownicza, corocznie uczestniczą w licznych szkoleniach. Rzutowały one w znaczący sposób na utrzymanie ryzyka prowadzenia działalności na akceptowalnym poziomie, które istotnie się zwiększyło z uwagi na trudną sytuację makroekonomiczną w Polsce oraz niestabilność przepisów prawnych. Liczne szkolenia realizowane przez firmy szkoleniowe, ale także przez KNF, SSO-SGB, Bank Zrzeszający oraz dostawcę podstawowego systemu informatycznego związane były m.in.:

- zasadami zachowania bezpieczeństwa informacji,
- zarzadzaniem ryzykiem, w tym ryzykiem ESG,
- wdrażaniem nowych programów i produktów, zmianą funkcjonalności oprogramowania,
- obsługą rachunków bankowych, w tym rachunków uśpionych,
- finansowaniem kredytów hipotecznych,
- przeciwdziałaniem procesowi prania pieniędzy oraz finasowaniu terroryzmu oraz zagrożeniami z tym związanymi,
- zmianami w kodeksie pracy,
- cyberbezpieczeństwem i zasadami bezpieczeństwa teleinformatycznego oraz operacyjną odpornością cyfrową sektora finansowego (DORA).

Pozwalały one realizować na bieżąco zadania, w tym związane z utrzymaniem efektywności funkcjonowania Banku.
W sprawozdawanym okresie przeprowadzono także szereg szkoleń wewnętrznych wynikających z aktualnych potrzeb Banku, w tym w zakresie: procedury

anonimowego informowania o nieprawidłowościach, zasad etyki oraz zasad zarządzania konfliktami interesów, cyberbezpieczeństwa, w tym szczególnie zagrożeń socjotechnicznych, analizy transakcji podejrzanych (AML), zmian wprowadzonych w regulacjach wewnętrznych.
Poniesione w roku sprawozdawczym koszty szkoleń wyniosły 132 937,47 zł i były wyższe dwukrotnie od kosztów roku poprzedniego. Bank w 2023 roku nie korzystał z refundacji kosztów usług rozwojowych.

AKTUALNA SYTUACJA FINANSOWA BANKU

Bank Spółdzielczy w Człuchowie w 2023 roku realizował zadania zgodnie z przyjętymi kierunkami działania wynikającymi ze Strategii Banku Spółdzielczego w Człuchowie na lata 2021-2025 oraz w oparciu o Plan finansowy Banku Spółdzielczego w Człuchowie na lata 2023-2027.
Wyznaczone w Strategii cele strategiczne to:

- unowocześnienie wizerunku Banku na rynku lokalnym,
- klientocentryczność,
- digitalizacja.

Rynek, na którym powinien dalej rozwijać się Bank to sektor rolnictwa, sektor nieruchomości, JST, małych i średnich przedsiębiorstw, mikroprzedsiębiorstw oraz detaliczny, który do tej pory był w miarę stabilnym i przewidywalnym rynkiem rozproszonego ryzyka oraz rynkiem perspektywicznym.

Aktywa

Suma bilansowa na przestrzeni 2023r. wzrosła z 362 592 568,05 zł do 389 222 723,95 zł, tj. o 7,34%. Tym samym wykonano plan finansowy na 2023r., w tym zakresie, w 99,45%. Struktura aktywów przedstawiona została na poniższym wykresie:

Struktura aktywów na dzień 31.12.2023 roku

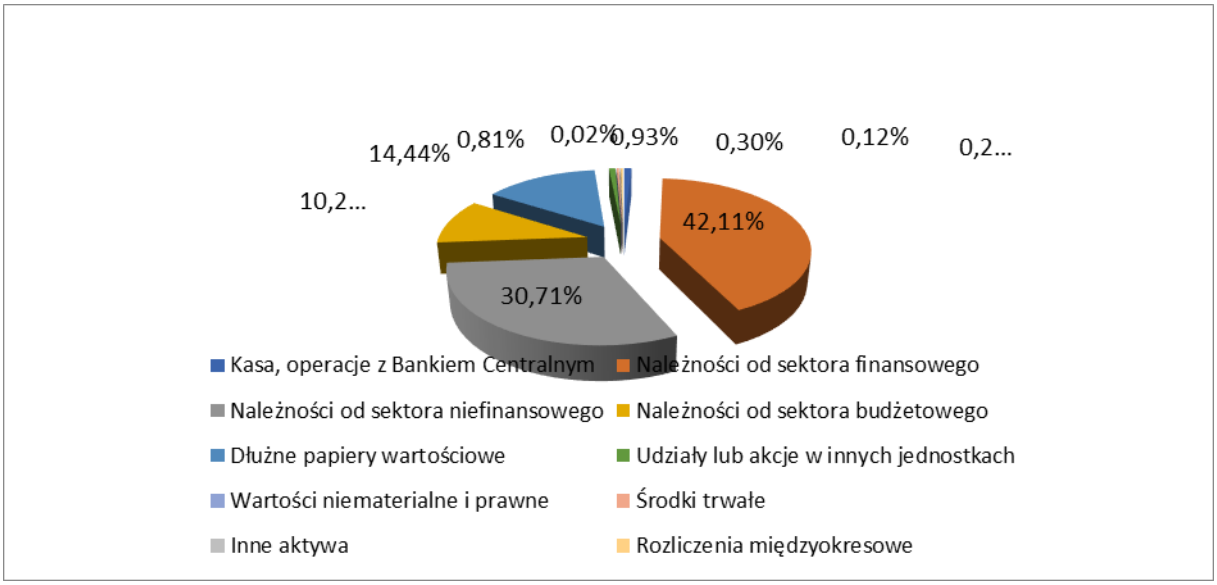

1. Należności

W strukturze aktywów dominowały należności od sektora finansowego, które na 31.12.2023r., wyniosły 163 889 047,98 zł i w stosunku do roku poprzedniego wzrosły o 0,49%, tj.: 794 037,06 zł. W porównaniu do ubiegłego roku, wzrost tych należności był nieznaczny z uwagi na zainwestowanie większej części wolnych środków w bony pieniężne. Należności te stanowiły 42,11% wszystkich aktywów Banku. Pozycję tę tworzyły głównie lokaty terminowe w Banku Zrzeszającym, o wartości 127 090825,69 zł.

Należności od sektora niefinansowego o wartości 119 544 766,94 zł, stanowiące kolejną najwyższą składową aktywów, zwiększyły się w stosunku do poprzedniego okresu o 4,32%, jednakże obniżając swój udział w sumie aktywów z 31,60% do 30,71%. Należności sektora budżetowego w sprawozdawanym okresie zwiększyły swój udział w strukturze należności, wzrastając do kwoty 39 988 651,82 zł.
Strukturę podmiotową wszystkich należności prezentuje poniższa tabela:

Tabela nr 1: Struktura podmiotowa należności

Wyszczególnienie	Wartość na dzień 31.12.2022r.	Struktura %	Wartość na dzień 31.12.2023r.	Struktura %	Dynamika %
1. Sektor finansowy	**163 095 010,92**	**53,34%**	**163 889 047,98**	**50,67%**	**100,49%**
2. Sektor niefinansowy, w tym:	**114 591 188,58**	**37,47%**	**119 544 766,94**	**36,96%**	**104,32%**
Przedsiębiorstwa i spółki	20 187 527,33	6,60%	18 747 032,17	5,80%	92,86%
Przedsiębiorcy indywidualni	5 653 444,12	1,85%	9 498 454,05	2,94%	168,01%
Osoby fizyczne	50 647 942,80	16,56%	46 765 725,62	14,46%	92,33%
Rolnicy indywidualni	37 425 722,31	12,24%	43 823 263,70	13,55%	117,09%
Instytucje niekomercyjne	676 552,02	0,22%	710 291,40	0,22%	104,99%
3. Sektor budżetowy	**28 101 494,67**	**9,19%**	**39 988 651,82**	**12,36%**	**142,30%**
RAZEM	**305 787 694,17**	**100,00%**	**323 422 466,74**	**100,00%**	**105,77%**

W należnościach sektora niefinansowego i budżetowego łącznie kredyty stanowią niemalże stuprocentową wartość.
Najistotniejszymi grupami podmiotów korzystającymi z kredytów w Banku były osoby fizyczne oraz rolnicy indywidualni. Portfel kredytów w sektorze niefinansowym, w stosunku do roku poprzedniego, istotnie wzrósł w grupie rolników indywidualnych (nominalnie o 6 397 541,39 zł) i przedsiębiorców indywidualnych (o 3 845 009,93 zł). W 2023 roku niskie było zainteresowanie osób fizycznych kredytowaniem, co przełożyło się na spadek ich wartości o 3 882 217,18 zł. Natomiast bardzo wysoko przyrosły kredyty sektora budżetowego, bo aż o 42,30% zwiększając portfel kredytowy o 11 887 157,15 zł.
Pomimo trudnej sytuacji makroekonomicznej w przestrzeni gospodarczej, dużej niepewności gospodarowania i bardzo wysokich kosztów kredytowania, w Banku wyraźnie wzrosły kredyty zarówno sektora niefinansowego jak i budżetowego, przy wyraźnie niższym zainteresowaniu kredytami osób fizycznych.
W portfelu kredytowym Banku dominują kredyty udzielone przez Oddział Człuchów.

Zmiana stanu kredytów w poszczególnych Oddziałach
w latach 2022 -2023

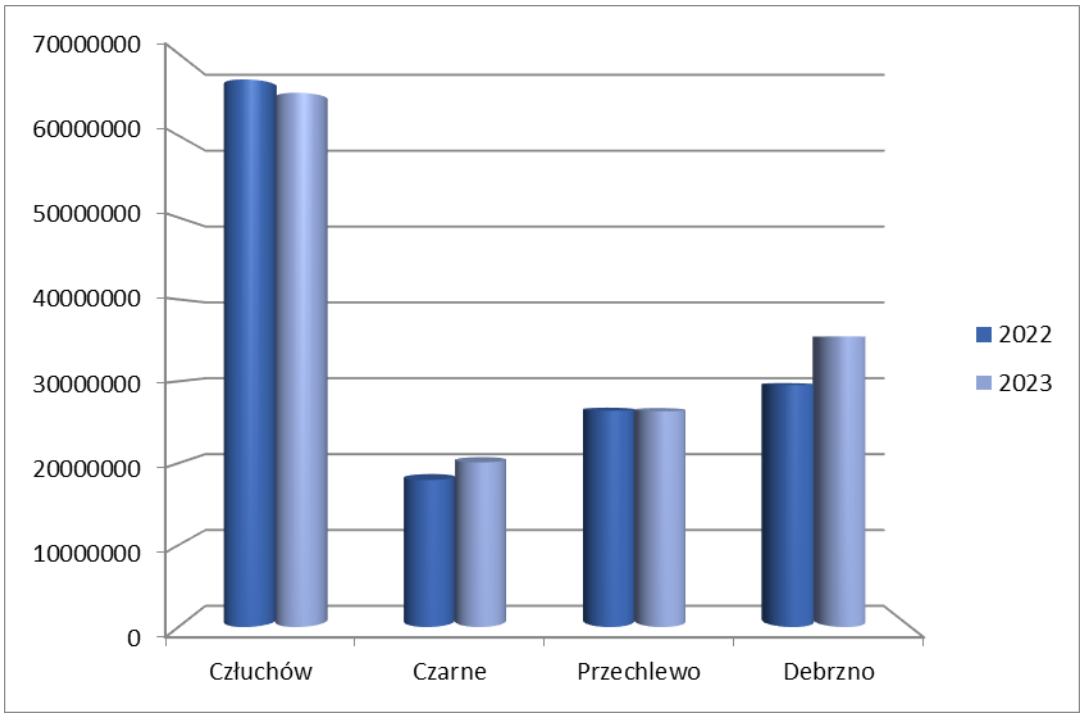

Zgromadzone przez Bank depozyty w pełni pokrywają posiadany portfel kredytowy a wskaźnik pokrycia na koniec grudnia 2023 r. wyniósł 197% dając możliwość istotnego zwiększenia akcji kredytowej.

2. Należności zagrożone i rezerwy

W stosunku do poprzedniego roku, należności zagrożone w wartości bilansowej wzrosły o 2 845 231,60 zł i wyniosły 3 682 610,74 zł. W znacznej mierze wynikało to z przekwalifikowania jednego klienta instytucjonalnego do sytuacji poniżej standardu.

Wszystkie należności zagrożone to należności od sektora niefinansowego i stanowiły one 2,31% wartości bilansowej całego portfela kredytowego (0,58% w roku ubiegłym) oraz 7,06% kapitału uznanego.
Występujące w Banku ryzyko kredytowe, kompensowane jest na bieżąco tworzonymi rezerwami.
Strukturę tych należności prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 2: Struktura podmiotowa należności zagrożonych

Podmiot	Należności zagrożone	Struktura %	Poniżej standardu	Struktura %	Wątpliwe	Struktura %	Stracone	Struktura %
Działalność gospodarcza	3 377 490,74	91,71%	3 377 490,74	91,71%	0	0,00%	0,00	0,00%
Rolnictwo	301 533,01	8,19%	301 533,01	8,19%	0	0,00%	0,00	0,00%
Osoby fizyczne	3 586,99	0,10%	3 586,99	0,10%	0	0,00%	0,00	0,00%
Razem	**3 682 610,74**	**100,00%**	**3 682 610,74**	**100,00%**	**0,00**	**0,00%**	**0,00**	**0,00%**

W strukturze, podobnie jak w roku ubiegłym dominują należności podmiotów gospodarczych, a następnie rolnictwa, natomiast należności zagrożone osób fizycznych stanowią tylko 0,10%.
Zgodnie z przyjętą Polityką Kredytową Banku, rezerw celowych nie pomniejsza się o posiadane zabezpieczenia.
Wartość rezerw na należności bilansowe oraz pozabilansowe powiększona o wartość odpisów aktualizujących na należności zagrożone wyniosła 4 634 058,72 zł. Rezerwy celowe wraz z odpisami aktualizującymi odsetki pokrywają kredyty zagrożone w wartości bilansowej brutto w 55,72%.

3. Pozostałe istotne pozycje aktywów

Bank posiada dłużne papiery wartościowe, na które składają się bony pieniężne o wartości bilansowej 44 971 277,14 zł, obligacje BGK serii FPC0328 na kwotę 10 086 270,92 zł oraz bankowe papiery wartościowe SGB-Bank S.A. - 1 131 816,58 zł.
Do innych istotnych pozycji aktywów należą:

- kasa, operacje z bankiem centralnym: 3 638 487,18 zł,
- aktywa trwałe netto: 1 158 503,52 zł.

Bank posiada także akcje Banku Zrzeszającego, tj. akcje AB, AF, AK, AL, U, AM, AO, AP o łącznej wartości 3 169 860,41 zł. Udział w kapitale i w głosach na WZA nie przekracza 1%. Ponadto w związku z przystąpieniem do Spółdzielczego Systemu Ochrony Instytucjonalnej, Bank posiada także udział w wysokości 1 000,00 zł.
Bank nie posiada własnych udziałów.

Pasywa

1. Zobowiązania wobec sektora niefinansowego i sektora budżetowego

W strukturze pasywów niezmiennie dominują zobowiązania wobec sektora niefinansowego (68,78%), które wyniosły 267 698 046,99 zł i wzrosły w trakcie roku o 31 938 752,57 zł (13,55%) oraz zobowiązania wobec sektora budżetowego w kwocie 47 069 720,82 zł, niższe o 16 882 927,45 zł (26,40%). Obniżenie tej grupy

pasywów wynikało ze spadku środków dotychczas obsługiwanych jednostek samorządu terytorialnego.

Struktura pasywów na dzień 31.12.2023 roku

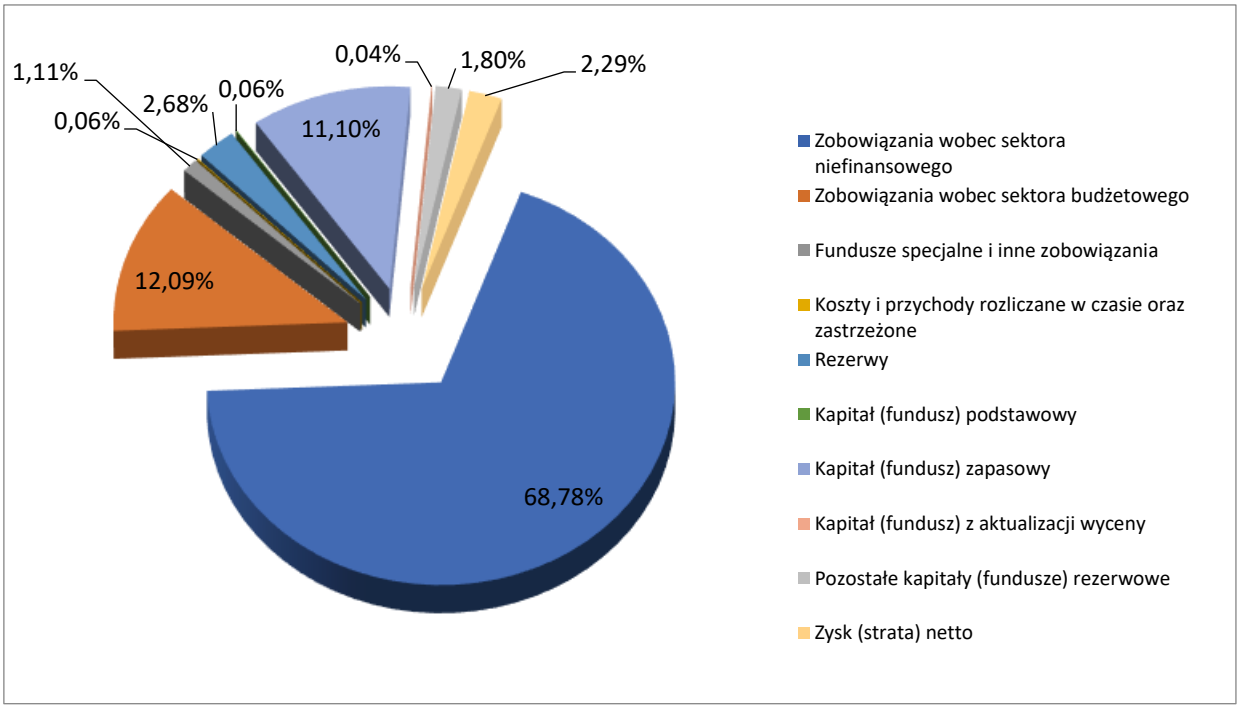

Bank zgromadził na koniec 2023 roku łącznie zobowiązania wobec sektora niefinansowego i budżetowego o wartości 314 767 767,81 zł, które wzrosły w okresie sprawozdawczym o 15 055 825,12 zł.

Tabela nr 3: Struktura terminowa zobowiązań

Wyszczególnienie	Stan środków na dzień 31.12.2022r. w zł	Struktura %	Stan środków na dzień 31.12.2023 r. w zł	Struktura %	Dynamika %
Bieżące	206 036 896,17	68,74%	215 925 289,47	68,60%	104,80%
Terminowe	93 675 046,52	31,26%	98 842 478,34	31,40%	105,52%
RAZEM	**299 711 942,69**	**100,00%**	**314 767 767,81**	**100,00%**	**105,02%**

W strukturze terminowej zobowiązań podobnie jak w roku ubiegłym przeważały zobowiązania bieżące.
Wzrost zobowiązań ogółem był niższy od zakładanego przez Bank i osiągnęły one 98,66% wartości planowanej.
Spadek depozytów wystąpił tylko w Oddziale w Przechlewie, natomiast w pozostałych oddziałach widoczny jest wzrost ich poziomu.

Zmiana stanu depozytów w poszczególnych Oddziałach
w latach 2022 -2023

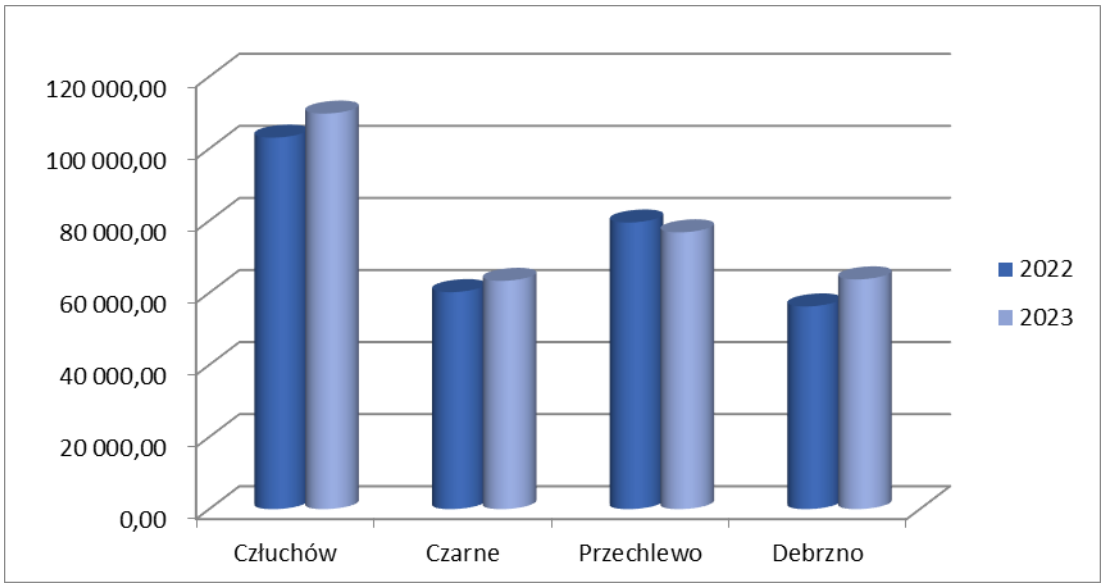

Struktura podmiotowa depozytów
na dzień 31.12.2023 roku

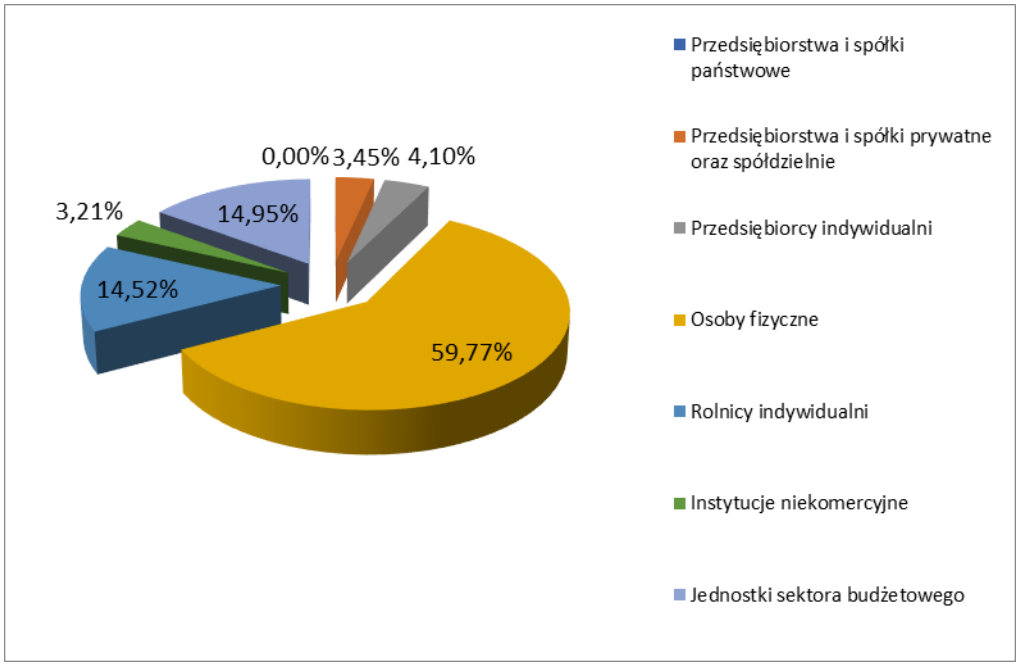

W strukturze podmiotowej dominują depozyty osób fizycznych stanowiąc 59,77% całej bazy depozytowe i udział tej grupy depozytów w strukturze wzrósł w stosunku do ubiegłego roku, gdzie wynosił 54,05%. Jest to pozytywne zjawisko dla Banku, gdyż depozyty tej grupy podmiotów cechują się największą stabilnością. W 2023 roku istotnemu obniżeniu uległy wspominane już depozyty jednostek samorządu terytorialnego. Natomiast istotnie przyrosły w Banku depozyty osób fizycznych, co nominalnie wyniosło 26 122 177,53 zł (16,12%) oraz rolników indywidualnych

9 621 898,64 zł (26,65%). Procentowy najistotniejszy był wzrost w grupie przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni (39,44%) co, jednakże stanowiło 3 068 389,34 zł.

Tabela nr 4: Struktura podmiotowa depozytów

Wyszczególnienie	Depozyty na dzień 31.12.2022r. w zł	Struktura %	Depozyty na dzień 31.12.2023r. w zł	Struktura %	Dynamika %
Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	6 194 951,84	2,07%	2 033,83	0,00%	0,03%
Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	7 779 238,95	2,60%	10 847 628,29	3,45%	139,44%
Przedsiębiorcy indywidualni	13 583 457,16	4,53%	12 909 508,66	4,10%	95,04%
Osoby fizyczne	161 998 945,43	54,05%	188 121 122,96	59,77%	116,12%
Rolnicy indywidualni	36 098 116,01	12,04%	45 720 014,65	14,52%	126,65%
Instytucje niekomercyjne	10 104 585,03	3,37%	10 097 738,60	3,21%	99,93%
Jednostki samorządu terytorialnego	63 952 648,27	21,34%	47 069 720,82	14,95%	73,60%
RAZEM	**299 711 942,69**	**100,00%**	**314 767 767,81**	**100,00%**	105,02%

Analiza zmian poziomu depozytów ogółem, a także w ujęciu podmiotowym, uwidacznia ich wzrost i pewne przesunięcia w strukturze, głownie związane z obniżeniem środków jednostek samorządowych.
Ta największa grupa pasywów, niezmiennie stanowi główne i wystarczające źródło finansowania działalności kredytowej.

2. Fundusze

Fundusze w wartości bilansowej wynosiły 50 578 902,85 zł stanowiąc 12,99% sumy bilansowej. Na przestrzeni roku wzrosły one o 19,84% w następstwie przeznaczenia przez Zebranie Przedstawicieli całego wyniku finansowego 2022 roku w kwocie 8 376 086,94 zł na ich zasilenie. Na ich wartość wpłynęło także pomniejszenie funduszu udziałowego o kwotę 3 100,00 zł w następstwie otrzymania zgodny uprzedniej, z tytułu przewidywanych wypłat udziałów członkowskich.
Największą kwotę funduszy tworzy fundusz zasobowy 43 219 046,96 zł i fundusz ogólnego ryzyka 7 000 000,00 zł. Fundusz udziałowy stanowi tylko 214 800,00 zł, przy niewykorzystanej zgodzie uprzedniej pomniejszającej ich wartość o 500,00 zł.
Natomiast fundusze własne Banku uwzględniane do wyliczania współczynnika wypłacalności wzrosły o 19,27% do 52 134 856,95 zł, nieznacznie się różniąc od wartości planowanej (realizacja 99,90%). Łączny współczynnik kapitałowy ukształtował się w wysokości 30,08% kształtując się na poziomie zbliżonym do zeszłorocznego (29,31%).

3. Pozostałe istotne pozycje pasywów

W strukturze pasywów istotny udział mają również rezerwy w kwocie 10 439 842,54 zł, z dominującą rezerwą na ryzyko ogólne o wartości 7 000 000,00 zł tworzoną zgodnie z przepisami art. 130 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawa bankowego, przeznaczoną na pokrycie ryzyka związanego z prowadzoną działalnością Banku, w tym ryzyka operacyjnego, a także na należności i udzielone zobowiązania pozabilansowe nieobjęte rezerwami celowymi.
Istotny udział w sumie bilansowej stanowi także wynik finansowy netto (2,29%) w kwocie 8 897 481,10 zł.

Rachunek wyników

Bank osiągnął w 2023 roku łączny przychód w kwocie 29 642 272,30 zł, który wzrósł w stosunku do roku poprzedniego o 21,64%. Podstawowym źródłem przychodów w Banku są odsetki stanowiące 87,58% przychodów ogółem. Przyrosły one w stosunku do poprzedniego roku o 25,45% w efekcie pełnego oddziaływania na przychody całego roku wcześniejszych wzrostów stóp procentowych, pomimo obniżenia stóp przez RPP w czwartym kwartale 2023 roku. Na wzrost przychodu odsetkowego o 5 267 163,43 zł istotnie wpłynął przyrost przychodów odsetkowych od sektora finansowego o 2 325 984,70 zł.
Kolejną grupę przychodów stanowiły przychody prowizyjne (8,72%), które spadły w stosunku do roku poprzedniego o 196 992,59 zł.

Struktura przychodów Banku na dzień 31.12.2023 roku

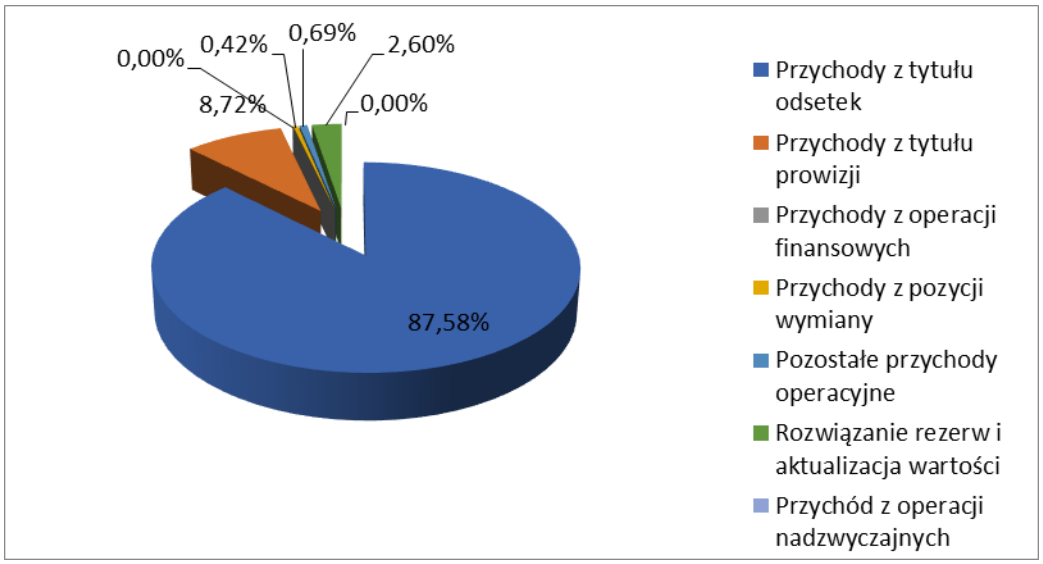

Koszty Banku wyniosły 18 056 162,20 zł i w stosunku do poprzedniego okresu przyrosły o 30,38%. Głównym elementem kosztów niezmiennie są koszty działania Banku stanowiące 53,31% wszystkich kosztów (w 2022 roku 73,30%), a w nich wynagrodzenia z narzutami stanowiące 37,28% ogólnych kosztów Banku (w 2022 roku 50,34%).

Struktura kosztów Banku na dzień 31.12.2023 roku

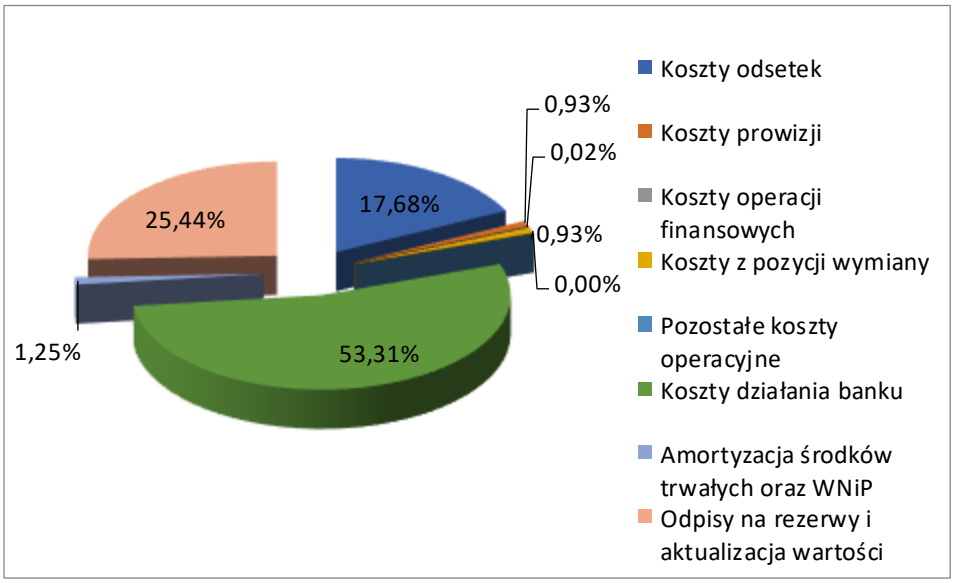

Po dokonanych zmianach poziomu stóp referencyjnych w 2021r. Bank podwyższył oprocentowanie depozytów, przy uwzględnieniu rachunku ekonomicznego, podejmując działania w celu racjonalnego zagospodarowania pozyskanych środków. Działania te były kontynuowane w 2023 roku, co spowodowało istotny wzrost kosztów odsetek z 1 207 698,90 zł w 2022 roku do 3 192 239,50 zł. Koszty działania obniżyły się o 524 949,66 zł, przy czym wynikało to głównie z dokonanej w 2022 roku wpłaty dodatkowej na część składkową Funduszu Pomocowego SSO SGB uchwalonej przez system ochrony, w celu realizacji uchwały 454/2022 KNF z dnia 02.12.2022 r. w sprawie wydania zalecenia przez KNF na podstawie art. 22n ust. 4 pkt 2 ustawy o funkcjonowania banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.
W sprawozdawanym okresie wzrosła wartość utworzonych rezerw celowych i odpisów aktualizujących wartość należności odsetkowych, co miało wpływ na obniżenie wyniku finansowego o kwotę 1 607 617,28 zł stosunku do roku ubiegłego. Ponadto Bank utworzył rezerwę na ryzyko ogólne w kwocie 1 400 000,00 zł.

Tabela nr 5: Wybrane wielkości rachunku zysków i strat

Wybrane wielkości	Dane na 31.12.2022	Dane na 31.12.2023	Dynamika 2023/2022	Zmiana
Wynik z tytułu odsetek	19 485 153,45	22 767 776,28	116,85%	3 282 622,83
Wynik z tytułu prowizji	2 600 365,89	2 415 194,73	92,88%	-185 171,16
Wynik na działalności bankowej	22 143 875,48	25 223 281,92	113,91%	3 079 406,44
Koszty działania banku	10 151 491,48	9 626 541,82	94,83%	-524 949,66
Amortyzacja	324 941,85	225 815,82	69,49%	-99 126,03
Różnica wartości rezerw i aktualizacji	813 289,81	3 820 907,09	469,81%	3 007 617,28
Zysk brutto	10 521 045,94	11 586 110,10	110,12%	1 065 064,16
Podatek	2 144 959,00	2 688 629,00	125,35%	543 670,00
Zysk netto	8 376 086,94	8 897 481,10	106,22%	521 394,16

Wypracowany przez Bank, bardzo dobry **zysk brutto** w kwocie **11 586 110,10 zł,** był wyższy o 1 065 064,16 zł w stosunku do roku ubiegłego, tj.: o 10,12%.
Po skorygowaniu o podatek dochodowy w wysokości 2 688 629,00 zł (część bieżąca 2 816 424,00 zł a odroczona 127 795,00 zł) **zysk netto** wyniósł **8 897 481,10 zł,** (wzrost 6,22%) i stanowił 99,38% wielkości założonej w Planie finansowym na 2023 rok.

Kluczowe wskaźniki efektywności

Podstawowe wskaźniki efektywności ukształtowały się na lepszym poziomie niż w roku poprzednim.

Tabela nr 6: Wskaźniki efektywności

Wyszczególnienie	Dane na 31.12.2022	Dane na 31.12.2023	Różnica/zmiana w %
ROA brutto	2,90%	2,98%	0,08%
ROA netto	2,31%	2,29%	-0,02%
ROE brutto	24,07%	22,22%	-1,85%
ROE netto	19,16%	17,07%	-2,10%
Aktywa na 1 zatrudnionego	7 399 889,59	8 108 806,75	109,58%
Wynik finansowy na 1 zatrudnionego	170 940,55	185 364,19	108,44%

Wszystkie wskaźniki efektywności na dzień sprawozdawczy znajdują się na dobrym poziomie a w stosunku do 2022 roku nastąpiła poprawa wskaźników efektywności zatrudnienia, w efekcie dalszej racjonalizacji zatrudnienia. W wyniku dużego przyrostu funduszy w 2023 roku, po podziale wysokiej nadwyżki finansowej z 2022 roku, obniżyła się efektywność kapitałów, przy czy jest ona nadal wysoka.

W całym sprawozdawanym okresie Bank zapewniał bezpieczeństwo interesów deponentów, regulował terminowo wszystkie ich dyspozycje, a także zobowiązania wobec pracowników i innych podmiotów.
Bank dbał o zachowanie prawidłowej, wymaganej regulacjami nadzorczymi, płynności finansowej oraz adekwatności kapitałowej.

INFORMACJE DOTYCZĄCE GŁÓWNYCH CZYNNIKÓW RYZYKA I OPIS ZAGROŻEŃ

Bank zarządza ryzykiem w sposób zapobiegający powstaniu zagrożenia utraty płynności lub wypłacalności, a tym samym wystąpienia groźby upadłości.
Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, w związku z tym system zarządzania ryzykiem w Banku uwzględnia zapisy Umowy Systemu Ochrony SGB, przepisy wewnętrzne wydawane przez Spółdzielnię, w szczególności dotyczy to: procedur w obszarze zarządzania ryzykiem, przyjętych w Systemie limitów, stosowania działań ograniczających ryzyko wskazanych przez Spółdzielnię w procesach prewencji.

Bank systematycznie podejmuje działania zmierzające do doskonalenia metod ograniczania ryzyk, zapewnienia płynności i bezpieczeństwa zgromadzonych środków.
W związku z dynamicznie zmieniającą się sytuacją gospodarczą, zarzadzanie ryzykiem wymagało wzmożonej uwagi przy ocenie ryzyka i doskonalenia narzędzi jego szacowania.
Na podstawie przeprowadzonej analizy Bank uznawał w 2023 roku za istotne w prowadzonej działalności następujące ryzyka:

1) ryzyko kredytowe,
2) ryzyko koncentracji,
3) ryzyko płynności,
4) ryzyko walutowe,
5) ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym,
6) ryzyko operacyjne, w tym ryzyko modeli,
7) ryzyko kapitałowe, w tym ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej,
8) ryzyko braku zgodności.

Oprócz ryzyk istotnych, Bank wyróżnił również ryzyka (których nie traktuje jako istotne):

1) ryzyko wynikające ze zmian otoczenia makroekonomicznego,
2) ryzyko wynikające ze sprzedaży produktów ubezpieczeniowych.

1. Ryzyko kredytowe i koncentracji.

Bank zdeponowane przez Klienta środki inwestuje w działalność kredytową, a nadwyżkę środków lokuje głównie w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w inne instrumenty finansowe, w ramach limitów ustanowionych przez System Ochrony SGB. Zarządzanie ryzykiem kredytowym wynikające z obowiązującej w 2023 roku polityki kredytowej realizowano, m.in. poprzez dywersyfikację ryzyka oraz monitorowanie portfela kredytowego. Zarządzanie to koncentrowało się na optymalnym zabezpieczeniu się Banku przed nadmiernym ryzykiem, zarówno w odniesieniu do pojedynczego kredytu jak i do łącznego zaangażowania kredytowego, poprzez budowanie portfela kredytowego o zróżnicowanej strukturze sektorowej, branżowej, produktowej. Realizowano to poprzez wprowadzenie odpowiednich procedur kredytowych, a także szeregu limitów. Zgodnie z przyjętą Strategią, Bank utrzymywał w 2023 roku jakość portfela kredytowego, wyrażoną udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym niż 9%, oraz zapewniał pokrycie rezerwami celowymi i odpisami na odsetki od należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 50%. Bank ograniczał też ryzyko utraty wartości aktywów, wynikające z pozostałych (poza kredytami) aktywów. Bank zakłada, że maksymalna kwota instrumentów finansowych, innych niż wyemitowane przez Skarb Państwa lub NBP nie może przekroczyć 100% Kapitału Tier I Banku.
W 2023 roku limity koncentracji zaangażowań oraz sumy zaangażowań Banku, wyznaczone Ustawą Prawo bankowe, nie zostały przekroczone. Ustalone przez Bank wewnętrzne limity ograniczające ryzyko kredytowe były systematycznie monitorowane i nie zostały przekroczone.
Wyznaczony w Strategii Banku udział kredytów zabezpieczonych hipoteką w wysokości 90% portfela kredytowego był zachowany i na 31 grudnia 2023 roku wyniósł 60,08% portfela.

Łączna wartość bilansowa netto ekspozycji kredytowych finansujących nieruchomości wyniosła 67 041,85 tys. zł, tj. 37,33% należności.
Bank posiadał w portfelu kredytowym kredyty udzielone członkom organów Banku i osobom zajmującym kierownicze stanowiska, których wartość nie może przekraczać 25% kapitału podstawowego Tier I. Łączna suma kredytów, gwarancji bankowych i poręczeń udzielonych takim osobom stanowiła 7,93% kapitału podstawowego Tier I Banku, nie przekraczając przyjętego w artykule 79a Prawa bankowego limitu.
Wskaźnik Texas przedstawiający stosunek kredytów nieobsługiwanych (NPL) wg wartości bilansowej brutto do kapitałów własnych (kapitały własne i skumulowane odpisy aktualizujące) wyniósł 15,23%, wzrastając z poziomu 7,23% na koniec 2022 roku.
Udział kredytów nieregularnych w wartości bilansowej brutto ukształtował się na wyższym niż w roku ubiegłym poziomie (2,14%) i wyniósł 5,07%, nie przekraczając dopuszczalnego poziomu ryzyka przyjętego regulacjami wewnętrznymi. Poziom utworzonych rezerw celowych był adekwatny do stanu należności zagrożonych i zabezpieczał w pełni ryzyko kredytowe, przy wskaźniku orezerwowania w wysokości 55,72%. Bank nie pomniejsza tworzonych rezerw o przyjęte zabezpieczenia.
Poziom ekspozycji kredytowych, w przypadku których zawarto aneks dotyczący zawieszenia spłat zobowiązań kredytowych, w związku z epidemią koronawirusa SARS-Cov-2, wyniósł 4 707,25 tys. zł co stanowiło 2,84% portfela kredytowego ogółem w wartości nominalnej. Klienci dokonują spłat zobowiązań kredytowych zgodnie z nowymi harmonogramami spłat, przy czym na dzień sprawozdawczy nie odnotowano opóźnień w spłacie tych kredytów, chociaż dwóch kredytobiorców, którzy skorzystali z „wakacji kredytowych" zostało przekwalifikowanych do wyższej kategorii ryzyka. Ponadto od 29 lipca 2022 r. obowiązuje ustawa o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom, która zawiera przepisy o wsparciu kredytobiorców związane z obsługą kredytów mieszkaniowych. Na dzień 31.12.2023r. w Banku złożono 111 wniosków o ustawowe wakacje kredytowe, a wartość brutto kredytów, w przypadku których został złożony wniosek wynosi 19 923,89 tys. zł. Na dzień 31.12.2023r., łączna suma rat kapitałowych wynosi 293,95 tys. zł a rat odsetkowych objętych wakacjami kredytowymi 1 094,67 tys. zł. Bank monitoruje sytuację klientów, którzy wystąpili z wnioskiem o odroczenie terminów spłat zobowiązań kredytowych.

2. Ryzyko płynności.

Podstawowym zadaniem w obszarze zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty, a także zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji.
Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych. Ich łączna kwota powinna stanowić, zgodnie z przyjętą Strategią, co najmniej 60,00% pasywów ogółem. Na koniec 2023 roku depozyty niemalże dwukrotnie pokrywały udzielone kredyty (przy czym depozyty stabilne w 172,03%). Na dzień bilansowy stanowiły one 80,63% pasywów ogółem. W bazie depozytowej

przeważają depozyty złożone przez podmioty sektora niefinansowego stanowiąc 85,00% depozytów ogółem, a 15,00% depozytów należy do sektora budżetowego.
Bank w przyjętej Strategii zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródeł finansowania, poprzez uzyskanie środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie jego możliwości.
Na koniec grudnia wskaźnik LCR ukształtował się na poziomie 830,75% a najniższa wartość wskaźnika LCR w 2023 roku wyniosła 378,40% i wystąpiła w dniu 17.02.2023r. W całym sprawozdawanym okresie nie wystąpiły problemy z utrzymaniem wymaganej wielkości wskaźnika. Wymóg dotyczący stabilnego finansowania netto - wskaźnik płynności długoterminowej NSFR na dzień sprawozdawczy osiągnął wielkość 190,48%, przekraczając wymagany przepisami poziom. W 2023 roku najniższa wielkość wskaźnika wystąpiła w dniu 20.01.2023 r. i wyniosła 174,37%.
Wysoki poziom wskaźnika pokrycia kredytów powiększonych o majątek trwały bazą depozytową powiększoną o fundusze własne, który wynosił 227,23%, świadczy o tym, że Bank posiada na bezpiecznym poziomie źródła długoterminowego finansowania, a więc może rozwijać działalność kredytową.
W całym 2023 roku sytuacja płynnościowa Banku, pomimo pogorszenia sytuacji gospodarczej naszego kraju, pozostawała stabilna, wszystkie ustanowione limity były zachowane a Bank posiadał zdolność do terminowego regulowania swoich zobowiązań.
Bank jest członkiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB, który zapewnia płynność i adekwatność kapitałową wszystkim jednostkom, które go tworzą, dlatego też w sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB.

3. Ryzyko stopy procentowej.

Bank stara się optymalizować wynik odsetkowy w warunkach zmienności stóp procentowych i ograniczyć negatywny wpływ zmian stóp procentowych poprzez kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych, utrzymując akceptowalny poziom ryzyka w granicach wyznaczonych limitów. Tak jak w latach poprzednich, istniejące w 2023 roku niedopasowanie aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych skutkowało niekorzystnym wpływem na wynik finansowy, przy obniżaniu stóp rynkowych. Ryzyko to zmaterializowało się w 2023 roku, gdzie RPP dokonała obniżenia stóp referencyjnych o 100 p.b. do poziomu 5,75% na koniec okresu sprawozdawanego. Działając w środowisku wysokich stóp procentowych, należy liczyć się z możliwością materializacji ryzyka stopy procentowej w najbliższym czasie, co wymaga szczególnej uwagi w zarzadzaniu ryzykiem stopy procentowej. Wg danych na koniec 2023 roku, przy równomiernym spadku stóp procentowych o 100 p.b. i aktualnej na dzień analizy strukturze bilansu, obniżenie wyniku odsetkowego wyniosłaby 2 340,68 tys. zł. Największy wpływ na zmienność wyniku odsetkowego przy spadku stóp procentowych o 100 punktów bazowych ma ryzyko niedopasowania (spadek wyniku odsetkowego o 2 664,44 tys. zł). W warunkach skrajnych przy obniżeniu stóp o 250 p. b. negatywny wpływ na wynik stanowi 5 997 tys. zł, a więc 26,34% wyniku odsetkowego na koniec roku i 11,50% funduszy własnych Banku. Pomimo takiej wrażliwości wyniku odsetkowego na spadki stóp procentowych, przeprowadzony na

dzień 31.12.2023r. test warunków skrajnych nie wskazał na konieczność szacowania kapitału wewnętrznego na ryzyko stopy procentowej.

4. Ryzyko walutowe

Celem działalności walutowej jest obsługa klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych, zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego. Poziom ryzyka walutowego w Banku w okresie sprawozdawanym był, tak jak w poprzednich latach, niski, co wynikało z faktu, że działalność walutowa stanowiła niewielki wycinek działalności Banku - aktywa walutowe wynosiły, na koniec 2023 roku, 2,07% aktywów ogółem wobec 2,04% na koniec poprzedniego roku. Mikroskala prowadzonej działalności walutowej w połączeniu z zarządzaniem opartym o zasadę nie wystawiania się na wysoką ekspozycję na ryzyko walutowe oraz utrzymywanie wysokiej puli środków płynnych w walucie ogranicza poziom ryzyka walutowego.
Wszystkie wyznaczone limity w obszarze ryzyka walutowego zostały zachowane. Najwyższa całkowita pozycja walutowa w 2023 roku stanowiła zaledwie 0,19% funduszy własnych Banku, ustalonych na dzień wystąpienia tej pozycji i w 9,63% wykorzystała limit ustanowiony dla pozycji całkowitej. Natomiast najwyższe realizacje limitów dla indywidualnych pozycji w EUR, USD i GBP wyniosły odpowiednio 12,44%, 25,70% i 12,56% ustalonych limitów.
Bank dąży do minimalizacji ryzyka związanego z wahaniami kursów walut starając się utrzymać jak najniższe pozycje walutowe. Całkowita pozycja walutowa w minionym okresie nigdy nie generowała ryzyka rynkowego i nie przekraczała wyznaczonej, w tym zakresie, normy. Przeprowadzony test warunków skrajnych nie wskazał na konieczność tworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego w przypadku wystąpienia sytuacji skrajnej, jaką byłby spadek kursu walutowego o 45% i utrzymywanie się takiej sytuacji przez 12 miesięcy.

5. Ryzyko operacyjne

W roku sprawozdawczym Bank monitorował ryzyko operacyjne głównie poprzez zbieranie informacji o incydentach ryzyka operacyjnego i o poniesionych stratach z tego tytułu. Ryzyko to utrzymywane było na poziomie akceptowalnym, w związku z tym w 2023 roku nie występowała konieczność podejmowania dodatkowych, szczególnych działań ograniczających ryzyko. Poniesione straty bezpośrednie w całym roku wyniosły łącznie 23 563,27 zł, co stanowiło 2,24% tolerowanych przez Bank strat rocznych wyznaczonych w Strategii, przy czym straty odzyskane stanowiły 19 178,00 zł. Wyznaczone limity w obszarze ryzyka operacyjnego nie były przekroczone, zarówno w zakresie łącznego limitu alokacji funduszy na ryzyko operacyjne i ryzyko zgodności, a także w zakresie globalnego limitu strat rocznych ogółem jak i w poszczególnych kategoriach ryzyka. Największe wykorzystanie limitu odnotowano w kategorii „Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami” i wynosiło 34,81%.
W Banku występuje średni poziom ryzyka operacyjnego, na co wpływa fakt, że Bank prowadzi tylko podstawową działalność bankową i rozwija się w umiarkowanym

tempie, natomiast cyberzagrożenia podwyższają ten poziom w całym sektorze bankowym.
W efekcie szczegółowej analizy zdarzeń jakie zostały zarejestrowane w Banku w procesie monitorowania ryzyka operacyjnego, przeprowadzonej samooceny oraz oceny ryzyk związanych z transakcjami płatniczymi, podejmowane były w 2023 roku działania mające na celu ograniczenie możliwości i zakresu zmaterializowania się ryzyka operacyjnego w przyszłości. Wprowadzono dodatkowe mechanizmy kontrolne, w tym systemowe oraz przeprowadzone zostały szkolenia w obszarach, w których ujawniono najistotniejsze nieprawidłowości. W następstwie przeprowadzonej analizy zdarzeń w otoczeniu Banku zwiększono częstotliwości komunikatów ostrzegawczych o nowych metodach oszustw w przestrzeni internetowej.
Bank utworzył rezerwę na ryzyko ogólne w kwocie 7 000 000,00 zł, przeznaczoną na absorbcję strat związanych między innymi z prowadzeniem działalności operacyjnej, która stanowi istotny bufor ochronny dla kapitałów w sytuacji wystąpienia znacznej, nieoczekiwanej straty w obszarze tego ryzyka.

6. Ryzyko braku zgodności

Profil ryzyka braku zgodności ustalany jest m.in. na podstawie analizy danych zawartych w rejestrze naruszeń compliance.
Ocena poziomu ryzyka braku zgodności, w oparciu o dane ilościowe, szacowanie jakościowe oraz prawdopodobieństwo wystąpienia poszczególnych niezgodności, potencjalnych skutków finansowych jak i niefinansowych wskazała, że:

1) poziom ryzyka narażenia Banku na ryzyko braku zgodności jest niski i akceptowalny dla Banku;
2) skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz ogólnie przyjętych standardów postępowania uznać można za dopuszczalne;
3) nie stwierdzono znacznego pogorszenia się profilu ryzyka braku zgodności;
4) nie odnotowano znaczących ani krytycznych incydentów naruszenia ryzyka braku zgodności;
5) nie wystąpiły zdarzenia charakteryzujące się wysoką częstotliwością występowania oraz wysokimi kosztami.

Natomiast, w celu utrzymania tego ryzyka na dotychczasowym poziomie oraz w celu unikania występowania skutków niefinansowych (np. utraty dobrej reputacji), w Banku wskazano konieczność kontynuowania podjętych w latach wcześniejszych działań, a więc m.in.: przeprowadzania szkoleń wewnętrznych, ze szczególnym uwzględnieniem szkoleń w obszarach nieprzestrzegania przepisów wewnętrznych, testowania przyjętych mechanizmów kontrolnych oraz zwiększenia ilości testowania poziomego i pionowego w obszarach o największej ilości występujących błędów wynikających z nieprzestrzegania przepisów wewnętrznych, bieżącego dostosowywania regulacji do zmian przepisów prawa, bieżącego aktualizowania wiedzy pracowników, przeprowadzania szkoleń wewnętrznych. W okresie sprawozdawczym nie odnotowano naruszenia obowiązujących procedur i standardów obsługi sprzedażowej i posprzedażowej w zakresie bancassurance. W 2023 roku Bank nie prowadził spraw sądowych i nie poniósł żadnych kosztów w wyniku niekorzystnego rozstrzygnięcia spraw sądowych.

W Banku nie wystąpiły konflikty interesów. Bank wprowadził zasady etyki określające normy i standardy etyczne postępowania członków organów i pracowników Banku. Nie stwierdzono przypadków naruszania zasad etyki.

7. Ryzyko kapitałowe

Bank kształtuje rozmiar działalności na poziomie adekwatnym do wielkości posiadanych funduszy własnych.
Kapitał założycielski Banku przekraczał wymagany poziom 1 mln Euro, a więc 4 348 000,00 zł według kursu średniego ogłaszanego przez NBP i stanowił kwotę 43 411 769,98 zł. Bank utrzymuje sumę funduszy własnych na poziomie nie niższym niż suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, czego wyrazem jest poziom współczynników kapitałowych. W całym 2023 roku łączny współczynnik kapitałowy jak i wewnętrzny współczynnik kapitałowy znajdowały się na wysokim poziomie i wynosiły na koniec roku 30,08%. Tak wysoki poziom współczynników pozwala przyjąć, iż fundusze własne Banku zabezpieczają poziom wszystkich zidentyfikowanych ryzyk uznanych za istotne.
Wskaźnik dźwigni finansowej także kształtował się przez cały rok na wysokim poziomie a na koniec roku wyniósł 21,08%. Bank przez cały 2023 rok realizował przyjęte długoterminowe cele kapitałowe określone w Strategii zarządzania i planowania kapitałowego. Ustalone przez Bank limity alokacji kapitału, w zakresie poszczególnych ryzyk występujących w działalności bankowej, były przez cały rok zachowane. W strukturze funduszy niezmiennie od wielu lat przeważa kapitał podstawowy, przy dominującym udziale w nim funduszu zasobowego. Bank monitoruje spełnianie nowych wymogów nałożonych przez BFG w postaci wskaźników MREL-TREA i MREL-TEM. W okresie ich obowiązywania Bank nie miał problemów z ich dotrzymaniem.

POZOSTAŁE INFORMACJE

Z uwagi na popandemiczne zmiany zachowań klientów, Bank rozwijał funkcjonalności zdalnych kanałów dostępu, aby klienci mogli jak najwięcej dyspozycji realizować bez wychodzenia z domu (np. w aplikacjach mobilnych wprowadzono możliwość zamawiania kart Visa Mobile i Mastercard Mobile z poziomu aplikacji, dodano wykres z analizą wydatków na rachunku w danym miesiącu, w tym podział wydatków na rachunki, codzienne wydatki, transport, itp. a także możliwość zeskanowania paragonu i podpięcia go pod operację w historii, dodano także płatności Visa Mobile).
Dobre wyniki finansowe pozwoliły na doinwestowanie obszaru IT. W 2023 roku dokonano kolejnej wymiany sprzętu informatycznego, a także zakupiono licencje umożliwiające wprowadzenie nowych rozwiązań w obszarze doskonalenia zabezpieczeń systemu informatycznego, w celu przeciwdziałaniu zagrożeniom związanych z coraz większą cyfryzacją. Działania te były podejmowane przez nasz Bank indywidualnie jak i we współpracy ze Zrzeszeniem SGB.

Bank w 2023 roku nie skorzystał z finansowego wsparcia pochodzącego ze środków publicznych, w szczególności na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym.

Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności

Bank określił kluczowe niefinansowe wskaźniki ryzyka w Strategii Banku Spółdzielczego w Człuchowie na lata 2021-2025 w obszarze strategii zrównoważonego rozwoju. Wskaźniki określono dla działań społecznych, wspierania zielonej transformacji i kultury organizacji. Są one corocznie monitorowane przez Zarząd i Radę Nadzorczą i uwzględniane w ocenie efektywności działania w aspekcie niefinansowym.

Informacje dotyczące:

- **zagadnień społecznych**

W Strategii Banku na lata 2021-2025, w obszarze tym, wyznaczono cele polegające na:

- edukacji i współpracy z klientami w zakresie zrównoważonego rozwoju gospodarczego,
- dbaniu o pracowników, tworzeniu jasnych zasad zatrudnienia, wspieraniu różnorodności.

Bank w swojej działalności marketingowej podejmował szereg działań, które miały przyczynić się do zbudowania dobrych relacji z otoczeniem społecznym i pozytywnego wizerunku w środowisku lokalnym. Jednym z elementów strategii marketingowej jest działalność sponsoringowa Banku. W okresie sprawozdawczym Bank uczestniczył w regionalnych imprezach sportowych i rekreacyjnych, przekazując środki, między innymi na:

- festiwal Katolicy na ulicy, który był organizowany przez Stowarzyszenie Rodzina Kolpinga,
- wsparcie klubów i organizacji sportowych oraz dofinansowanie organizowanych przez nie konkursów, turniejów, imprez i obozów,
- imprezy samorządowe, w tym: dożynki, festyny rodzinne, powiatowe mistrzostwa w lepieniu pierogów,
- inicjatywy społeczne i charytatywne (dzień dziecka, dzień rodzinny, Mikołajki).

Bank poszerzył wachlarz swoich działań i rozpoczął edukację w zakresie walki z cyberprzestępczością. Pracownik Banku poprowadził, na jednym z wydarzeń lokalnych, panel edukacyjny, z którego uczestnicy wydarzenia mogli się m.in. dowiedzieć jak chronić w Internecie swoje dane osobowe i pieniądze.
Bank także podejmuje działania edukacyjne dla najmłodszych uczestnicząc w spotkaniach, które miały na celu przybliżenie dzieciom i zapoznanie ich z tematami z obszaru działalności Banku i funkcjonowania pieniądza. Działania edukacyjne w obszarze ESG skierowane do wszystkich klientów Banku (w tym również potencjalnych) realizowano również za pośrednictwem Facebooka Banku, gdzie komunikowano także posty o treściach społecznych/ekologicznych.
W trosce o zrównoważony rozwój pracowników, Bank stara się tworzyć przyjazne środowisko pracy uznając pracowników Banku za najbardziej wartościowy element organizacji, dążąc do zharmonizowania interesów stron, które mają udział w organizacji, tj.: pracowników, udziałowców i klientów. Służy temu program szkoleń podnoszących wszechstronną wiedze pracowników (także wiedzę dotyczącą ESG). Bank z najwyższą starannością dba o to by wszelkie formy wspierania rozwoju kwalifikacji zawodowych pracowników, realizowane były z poszanowaniem zasady równego dostępu. Zapewnia udziału personelu i członków organów Banku w szkoleniach i spotkaniach, lub innych formach pozyskiwania umiejętności i wiedzy

z zakresu budowania przyjaznego i różnorodnego miejsca pracy. Na jednego pracownika Banku przypadało ponad 9 szkoleń w roku 2023. Szersze informacje o dzielności szkoleniowej ujęto w części: Ogólne informacje o Banku, w punkcie Pracownicy. Budując zasady identyfikowania się pracowników z celami organizacji, w 2023 roku Bank dokonał przeglądu płac w celu weryfikacji mechanizmu prawidłowego wynagradzania pracowników i monitorował też zagadnienia braku dyskryminacji zatrudniania i wynagradzania kobiet. Na koniec okresu sprawozdawczego Bank zatrudniał 41 kobiet i 7 mężczyzn, przy czym kobiety otrzymały w sprawozdawanym okresie, średnie wynagrodzenie wyższe od mężczyzn o 8,26%. W okresie całego 2023 roku odeszły z pracy 4 osoby a zatrudniły się 3 i dotyczyło to tylko kobiet.

- **środowiska naturalnego – wspieranie zielonej transformacji**

Bank dążąc do stałej redukcji oddziaływania na środowisko w swojej działalności uwzględnia czynniki zrównoważonego rozwoju od kilku lat wprowadzając elektroniczny obiegu dokumentów w coraz to nowych obszarach działania. W 2023 roku Bank nie wdrażał nowych elektronicznych procesów natomiast doskonalił proces monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń w systemie Novum EOD. Proces ten pozwolił, w znacznej części zautomatyzować prace analityczne w tym obszarze, eliminując zbędny obieg dokumentów papierowych. Bank podejmuje także szereg innych działań, które sprzyjają ochronie środowiska, nie przekładających się bezpośrednio na efektywność ekonomiczną. Są to między innymi:

- selektywna zbiórka śmieci we wszystkich jego placówkach,
- wyznaczenie miejsc do parkowania dla rowerów,
- dostępność wody dla czworonożnych przyjaciół naszych klientów,
- oszczędność energii elektrycznej, np. poprzez zastąpienie części komputerów przez laptopy, które są mniej energochłonne, czy poprzez rozpoczętą wymianę oświetlenia.

W trosce o środowisko naturalne Bank dba o zgodność z przepisami wszelkich realizowanych działań, monitorując swój wpływ na środowisko poprzez zawarte umowy z odbiorcami odpadów komunalnych, jak i współpracę z firmą specjalistyczną do odbioru zużytego sprzętu elektronicznego.

W sprawozdawanym okresie kontynuowano działania związane z angażowaniem się w finansowanie zrównoważonych inwestycji i tworzenie zielonych produktów finansowych, poprzez korzystne warunki kredytu EKO! dla klientów indywidulanych, umożliwiającego finansowanie eko-inwestycji, m.in. fotowoltaiki, pomp ciepła, wymiany stolarki okiennej, sprzętu AGD starej generacji na AAA++ oraz kredytu „Czyste Powietrze” z dotacją z NFOŚiGW. Kredyt „Czyste Powietrze”, to kredyt, dzięki któremu klienci mogą sfinansować między innymi wymianę starych i nieefektywnych źródeł ciepła (na paliwo stałe) na nowoczesne, spełniające najwyższe normy. Na koniec sprawozdawanego okresu Bank posiadał 1,36% portfela zaangażowanego w zielone produkty.

W kontekście oferowania produktów i usług bankowych w zakresie ESG pracownicy kontynuowali oferowanie klientom usługi BIOMETRII” jako opcji „bezkartowej” obsługi bankomatu, ograniczając w ten sposób produkcję plastiku.

Bank ogranicza finansowanie przedsięwzięć o zidentyfikowanym podwyższonym ryzyku ESG, ustalając limit dla nowego finansowania klientów instytucjonalnych o zidentyfikowanym podwyższonym ryzyku czynników ESG na poziomie nie przekraczającym 4% portfela kredytowego, w wartości nominalnej.

- **Kultury organizacyjnej**

Bank dążąc do transparentności działania ujawnia podstawowe informacje związane z zarządzaniem ryzykiem ESG, udoskonala procedury określające metodykę i narzędzia oceny klientów kredytowych pod katem ESG, obejmując tą oceną wszystkich klientów instytucjonalnych.

ISTOTNE WYDARZENIA W DZIAŁALNOŚCI BANKU W ROKU 2023

Na działalność Banku w 2023 roku, podobnie jak w roku ubiegłym, istotny wpływ miało funkcjonowanie w środowisku wysokich stóp procentowych, co przełożyło się na dobre wyniki ekonomiczne.
Bank dokonał w 2023 roku wyliczenia korekty przychodu odsetkowego z tytułu wyceny kredytów metodą ESP, co po uwzględnieniu wpływu wakacji kredytowych obniżyło wynik finansowy o 98 815,78 zł.
Nie odnotowano istotnych zdarzeń wpływających na działalność Banku, które wystąpiły po zakończeniu roku obrotowego.

W dniach od 04 grudnia 2023 roku do 11 stycznia 2024 roku w Banku przeprowadzona została kontrola problemowa przez pracowników Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w zakresie oceny jakości aktywów i zarzadzania ryzykiem kredytowym. Kontrola obejmowała okres od 30.09.2021 r. do 30.09.2023 r. W trakcie badania zidentyfikowano obszary wymagające poprawy, które Bank będzie wdrażał zgodnie z harmonogramem opracowanym na podstawie zaleceń otrzymanych z UKNF.
Ponadto w 2023 roku Spółdzielczy System Ochrony SGB przeprowadził audyt „zza biurka" obejmujący proces zarzadzania rachunkami uśpionymi, w tym organizację procesu, zarządzanie rachunkami uśpionymi, adekwatność i efektywność przyjętych mechanizmów kontrolnych, skuteczność kontroli wewnętrznej oraz system informacji wewnętrze. W opinii audytu, proces zarządzania rachunkami uśpionymi w badanym zakresie funkcjonuje w Banku prawidłowo.

PRZEWIDYWANIA ROZWOJOWE BANKU W 2024 ROKU

Skutki pandemii i toczącej się wojny w Ukrainie, wysoka inflacja mają duży wpływ na stan polskiej gospodarki i podstawy dalszego wzrostu gospodarczego, zarówno w skali globalnej jak i lokalnej. Pomimo obniżenia wskaźnika inflacji, firmy i konsumenci mocno odczuwają wzrost cen produktów i surowców, w tym paliw i energii, które mają kluczowe znaczenie dla wszystkich sektorów gospodarki. Jednocześnie przewidywania dotyczące dalszego kształtowania się inflacji bardzo się różnią, od założenia jej asymptotycznego spadku do jej powtórnego wzrostu. Przewidywane w 2024 roku umocnienie kurs polskiej waluty ma ułatwić obniżenie inflacji, przynajmniej w początkowym okresie roku. Prognozowany jest dalszy szybki wzrost wynagrodzeń bowiem, przy istotnie wyższym koszcie obsługi zobowiązań gospodarstw domowych, pracownicy nie odczuwają jeszcze odbudowania poduszki finansowej, co dopiero mogłoby się przełożyć na wzrost konsumpcji. Tak więc jest wiele czynników, które mogą sprzyjać utrzymaniu wysokiej inflacji jak i stóp rynkowych na wysokim poziomie.

W efekcie wysokich stóp procentowych wyniki banków są wysokie, jednakże dużym zagrożeniem dla stabilności polskiego systemu finansowego w 2024 roku jest pogorszenie jakości i wartości portfela kredytowego.

Plan finansowy na 2024 rok wprowadzony został w styczniu bieżącego roku i zakłada umiarkowany rozwój działalności, przyjmując wzrost działalności depozytowej na poziomie 6,80% w porównaniu z końcem 2023 roku. W związku z tym, Plan finansowy na ten rok wyznacza wzrost sumy bilansowej o 7,58%, natomiast tempo rozwoju działalności kredytowej zostało ustalone na poziomie 3,5%, przy założeniu przyrostu należności zarówno od podmiotów niefinansowych jak i należności od sektora instytucji samorządowych. Wskaźnik jakości kredytów ustalono w wysokości 6,00%. Zysk brutto założono w wysokości 11 838 tys. zł, uwzględniając utrzymywanie się stóp procentowych na aktualnym poziomie.

W bieżącym roku są przewidywane dalsze nakłady w obszarze IT, w tym zakup kolejnego serwera, wdrożenie trwałego nośnika, zmiana strony internetowej. Przewidywane są także niezbędne nakłady na utrzymanie bezpieczeństwa IT na wymaganym poziomie. W 2024 roku Bank będzie koncentrował się, nie tyle na poszerzaniu usług i produktów elektronicznych, ile na wzmacnianiu bezpieczeństwa klientów, którzy z nich korzystają i wdrażaniu możliwie najskuteczniejszych zabezpieczeń, w obliczu rosnącego problemu cyberprzestępczości. W związku z szybkim postępem technologicznym, wysokim zagrożeniem cyberprzestępczością, Bank przewiduje dalsze nakłady w tym obszarze, co wynika także z wdrażania Digital Operational Resilience Act (DORA), kluczowego rozporządzenia Unii Europejskiej, mającego na celu wzmocnienie odporności operacyjnej sektora finansowego na zagrożenia cybernetyczne. Rozporządzanie ma obowiązywać od 17 stycznia 2025 roku i dostosowanie obecnych praktyk do pełnej zgodności z jego wymaganiami jest jednym z priorytetów działania Banku.

Jednocześnie Bank w 2024 roku zakłada udział w projektach podejmowanych przez SGB-Bank mających na celu „mobilne przyspieszenie", poprawę efektywności funkcjonowania i konkurencyjności banków spółdzielczych na rynku. Automatyzacja procesów obsługi klienta z wykorzystaniem systemów wspierających sprzedaż oferowanych przez Bank Zrzeszający jest jednym z priorytetowych działań przewidzianych w 2024 roku, w tym wdrożenie możliwości sprzedaży kredytów gotówkowych.

Poważnym wyzwaniem, przed jakimi stoi Bank jest proces przejścia z dotychczasowych wskaźników WIBOR i WIBID na WIRON. Zaprzestanie publikowania stawek WIBOR, WIBID nastąpi z dniem 31.12.2027 roku.

INFORMACJA DODATKOWA

Bank ogłasza w sposób ogólnie dostępny, opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń, a także informacje o spełnieniu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa Prawa bankowego.

Zarząd Banku przyjął i zobowiązał się w zakresie swoich kompetencji do stosowania zasad ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, przyjętych Uchwałą Komisji Nadzoru Finansowego Nr 218/2014 z dnia 22 lipca 2014 roku (Dz. Urz. KNF poz.17). Odpowiednia regulacja została przyjęta w Banku w 2021 roku zgodnie z zasadą proporcjonalności i adekwatności wynikającą ze skali, charakteru i specyfiki działalności Banku, a także jego możliwości technicznych i organizacyjnych. Bank dokonał oceny stosowania zasad ładu korporacyjnego, która

została zawarta w Sprawozdaniu z działalności Rady Nadzorczej za 2021 rok i przyjęta przez Zgromadzenie Przedstawicieli w 2022 roku. Zaktualizowana w czerwcu 2023 roku Polityka ładu korporacyjnego zostanie przedstawiona Zgromadzeniu Przedstawicieli w 2024 roku.

Bank wprowadził przyjętą przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Politykę wynagradzania osób mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Człuchowie, która określa zasady przyznania i wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń (w tym członkom Zarządu). Informacje o polityce wynagrodzeń oraz o kształtowaniu się wynagrodzeń podlegają upublicznieniu w ramach ujawniania informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych i wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom.

Bank wprowadził Politykę oceny odpowiedniości kandydatów na Członków Rady Nadzorczej, członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Człuchowie, a także Politykę odpowiedniości kandydatów na Członków Zarządu, Członków Zarządu oraz Zarządu w Banku Spółdzielczym w Człuchowie. Zarówno Członkowie Rady jak i Zarządu zostali objęci oceną odpowiedniości w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i uzyskali pozytywną ocenę zarówno indywidualną jak i kolegialną.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Człuchowie oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy:

- roczne sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Banku oraz jego wynik finansowy,
- sprawozdanie z działalności Banku Spółdzielczego w Człuchowie zawiera prawdziwy obraz sytuacji Banku, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń,
- ustalając zdolność Banku do kontynuowania działalności, uwzględnione zostały wszystkie informacje dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, dotyczące dającej się przewidzieć przyszłości, obejmującej jeden rok od dnia bilansowego, a kontynuacja działalności Banku jest w tym okresie niezagrożona, chociaż trudna sytuacja gospodarcza Polski może wpłynąć na przyszłe wyniki finansowe Banku.

Człuchów, dnia 20 maja 2024 r.

ZARZĄD
Banku Spółdzielczego w Człuchowie

Prezes Zarządu - Mariola Mikołajczyk

Wiceprezes Zarządu - Barbara Makowska

Wiceprezes Zarządu – Kinga Przełożna

Signed by / Podpisano przez: Barbara Makowska
Date / Data: 2024-05-20 08:44

Signed by / Podpisano przez: Kinga Jadwiga Przełożna
Date / Data: 2024-05-20 09:14

Signed by / Podpisano przez: Mariola Mikołajczyk
Date / Data: 2024-05-20 09:12